

Ćwiczenie: Wyrazy funkcyjne i wyrazy znaczące

(Księga Wiedzy, Rozdział 3: Struktury językowe)

Autor: Nicole Nau

Źródło: <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/SearchByLang.aspx>

Oto nagłówek oraz pierwszy artykuł Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka w kilku językach zapisywanych alfabetem łacińskim.

Odgadnij oraz uzasadnij, dlaczego tak uważasz:

- Które języki używają więcej, a które mniej wyrazów funkcyjnych w tym fragmencie?
- Które wyrazy mogą być wyrazami funkcyjnymi?
- Które wyrazy oznaczają „człowiek” oraz „prawo”?
- Czy możesz odgadnąć znaczenia innych wyrazów?

polski	Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.
chuuk, Mikronezja	Porausenapan an aramas rait Esap wor och mettoch epwe appeti aramas seni fansoun ar uputiu non ar tufich me rait. Ar ekiem epwe mecheres o esap pet ren och sakkun mettoch pun ir repwe nonnomfengen non kinamwe o pwipwi annim.
grenlandzki (inuktitut), Grenlandia	Inuttut pisinnaatitaaffiit pillugit silarsuarmioqatigiinnut nalunaarut Inuit tamarmik inunngorput nammineersinnaassuseqarlutik assigiimmillu ataqqinassuseqarlutillu pisinnaatitaaffeqarlutik. Solaqassusermik tarnillu nalunngissusianik pilersugaapput, imminnullu iliorfigeqatigiittariaqaraluarput qatanngutigiiittut peqatigiinnerup anersaavani.
lozi, Zambia	Tumelelano ye tuna ya swanelo ya mutu Batu kaufela ba pepilwe inge ba lukuluhile ni liswanelo ze swana. Ba ba ni swanelo ya ku nahana mi ba swanela ku ba ni likezo za buzvale ku mutu yo mung'wi.
chickasaw, Ameryka Północna	Hattak Mómá Jholisso Himmaka' nittakookano hattak yokasht toksalicha'nikat ki'yo. Hattak mómakat ittíllawwi bíyyi'kacha nanna mómaka ittíbaachaffa'hitok.
arabela, Peru	Puetunu pueyapueecuarajanaa niya naajiosaaree taa pa miishiyani Pueyano pa quishacari, puetunu pajaniyajanaa mariyata miishiya maninia, maja sooshiya tamonu. Puetunu pueyajanaari niishitiajaraca, jiuujiaaracanio pueyacua pa taraajenura. Naarate maninia pa jiyanootioore juhua pa tapueyocuaca.
baskijski (euskara), Francja i Hiszpania	Giza eskubideen aldarrikapen unibertsala Gizon-emakume guztiak aske jaiotzen dira, duintasun eta eskubide berberak dituztela; eta ezaguera eta kontzientzia dutenez gero, elkarren artean senide legez jokatu beharra dute.